

Dit is die Nye Ordinantie

54.

Der dachwaert gegaldu van wegen myns Ghenen
 Schastorger van Boirgen van Brabant **1448**
 En mynen
 Ghenen Grundigen Heeren den Hartoghen van Cleve Ende
 den Bisshof van Utrecht en anderen mynen Heren Amba-
 sators inder Stadt van Nymwegen opten dach van
 Octobri anno vintseftighenderst en achtent dertich myn
 ghenen van Ridder schapen ende vanden gedeputerde vanden
 Gheesteliken des Landts van Gelre om aff te leggen die gheschillen
 ende tweedracht die in selue Lande renwylt tye gheue sijn
 ende selue Landt weder in gheden parsten ende vordacht te stellen
 sijn gtraemst ende sonder stilmen ende verhalt en op syn bract
 die punten en artickelen ghermaer bescreuen

Inden herken Datmen inden ghuys off ghone myns Ghenen
 Schastorger van Gelre sall stellen tot sijnen Daegheliken Raede
 twee Notabile mannen gelaefte Teytmen Euen Honemest
 een Maesgaltich en Kennemester en Goortimmerster
 ende ene dreden gheleiden Man die als een Canceller off good-
 vanden Raet sall wesen den welken men ghuys sall den name
 alluclien als men des eens sall moegen werden

Item Datmen noch tot myns vintse Ghenen van Gelre gheok
 off brenden Raede stellen sall acht Notabile Man van Ridder
 schap van Gelre twee wt elken eyerdell vanden Lande

Item Datmen die vintse vyff off acht personen sall gheuen
 mynt en gheden dypen Raede en tyeen ghuoergheliken
 datmen sall moegen

Item Dat myn vintse Heer van Gelre alle gemeyn dat
 ghelut sijn en slemme sachten, Bende die aengaen den Regimēt
 van sijn Ghenen ende partijnen sall handelen ende doen, Ende
 vintse vyff personen ende daver aff doen en beuelen allet dat
 byden seluen ghuys off den meester deelle van hem daver aff sall
 werd ghesloten ende dunten mer sonder hem en sall en in ghenen

Van alskulde saecken / moet morgen doen Ende sullen drie vuyf
vuyf personen alle Jaer eens segulding syn tegoren drie Keke
vuyf van alle Rentmeesteren en Amptlied myns vuyfste
heeren van Gelze die te sekenen plegen

Item Als myn vuyfste heer van Gelze mynige Lasten
saeken ancomen sullen die drie vuyf vuyf personen moet in
en dorren noch en sullen gandelien Dor sullen die selve vuyf
personen dat besorgen by myn vuyfste heeren van Gelze
aen hem besorgen Dat gy dan binnen vuyf vuyfendagen vuyf
komende by hem ontahede die vuyfste acht vuyfste Ridderstapen
ende daer ffor wylke vuyf vuyfste vuyfste / twee vuyfste
vuyfste tot mynige gelyken plaatsen in by mynige ende in
van hem off den meesten deel van hem drie selve Lasten
saeken aff leggen by myn sie weeten / nar dat sy ontbod syn
Ende ist dat myn vuyfste heer van Gelze teken aenbrengen der
vuyfste vuyfste van synen Lande gebreke is / die vuyfste acht
vuyfste Ridderstapen en gelyken vuyfste vuyfste vuyfste
als vuyfste vuyfste Dor sullen die selve vuyfste van syn Lande
dat selve morgen doen Ende die bescreuen sullen die vuyfste acht
personen en vuyfste segulding syn te argher volgen (als oft
vuyfste vuyfste vuyfste vuyfste vuyfste heer van Gelze

Item Mer sie te verstaen dat myn vuyfste heer van Gelze
alleen mynige vuyfste vuyfste off argher persone van Ridderstapen
noch ook den argher vuyfste vuyfste vuyfste vuyfste vuyfste
vuyfste off vuyfste vuyfste mynige vuyfste vuyfste vuyfste
saeken huyf vuyfste vuyfste vuyfste vuyfste vuyfste vuyfste
Landen Dorpen vuyfste vuyfste vuyfste vuyfste vuyfste vuyfste
noch ander vuyfste vuyfste vuyfste vuyfste vuyfste vuyfste
vuyfste vuyfste vuyfste vuyfste vuyfste vuyfste vuyfste
te vuyfste vuyfste vuyfste vuyfste vuyfste vuyfste vuyfste
bescreuen / te vuyfste vuyfste vuyfste vuyfste vuyfste vuyfste
van vuyfste vuyfste vuyfste vuyfste vuyfste vuyfste vuyfste
te vuyfste vuyfste vuyfste vuyfste vuyfste vuyfste vuyfste
als alskulde saeken vuyfste vuyfste vuyfste vuyfste vuyfste
die vuyfste vuyfste vuyfste vuyfste vuyfste vuyfste vuyfste
selve saeken doen nar vuyfste vuyfste vuyfste vuyfste

Item alle
gelyke
Ridderstapen
groeten sa
en wylke
getlaent
oerle te
stappen
Deel van
inder ma
by myn a
die ord
het sy te
hem syn
doen op
Item
vuyfste vuyfste
vuyfste vuyfste
sullen die
vuyfste
worden
archer
den vuyfste
vuyfste
vuyfste
en vuyfste
vuyfste
vuyfste
vuyfste
vuyfste
vuyfste
vuyfste
vuyfste
vuyfste

Item allet dat byden vorse Sinen van Lande in leynde dar
 adelike sachten alleen off myt aryt personen vorse vand
 Ridder schappen off vand gedeputerde vand vorse Steden in
 groeten sachten Daer aff die selue vorse den last myt en hebbe
 en wylken an nemen in met hem off den meeste deele van hem
 verclaren off wtsprekeren sall werd vort Verigt ende
 ette teure Dat by allen din vorse personen myt vorse
 schappen ende gunde Steden gemynlike off den meeste
 deele van hem in vorse groet sachten geslot sall werde
 inder manieren vorse Dat sall myn heer van Gelre vorse
 hant aryt weeten nae die Claerzinge wtsprekeren off
 die Ordinantie doen volghen teken wyen Dat dat zy
 het sy teken sijn Amptlynd off ander Ende daer in sulle
 hem sijn Ridder schap en Steden moeten bystant in hulpe
 doen op dat sy des verzorgt worden

Item off myn heer van Gelre gebreke hiet vorse emst
 wtspreker off aender Ordinantie inder manieren vorse
 deden off gesloten te volbringe off te doen volghen Soe
 sulle die vorse vander Ridder schappe in gunde Steden
 gemynlike off die gende van hem die des verzorgt sulle
 werden In die vorse vorse persone allen off myt vorse
 aryt ende aender vorse Dat moeten doen ende bedynghen
 den gemen daer teken die Claerzinge off wtsprekeren
 deden off Ordinantie gemacht sulle werd mit allen
 behoortum wegen ende manieren om die te onder gald
 En te voldoen all weert ont Dat alsulke Claerzinge
 wtspreker off ordinantie gemacht wterum teken myn
 vorse heer van Gelre selue Ende off gebord dat teken
 den seluen myn heer van Gelre / enige Claerzinge deden
 worden die by myt en voldede Soe sulle die vorse vorse
 van sijn hant allen off myt vorse aryt vand Ridder
 schappen en vanden gedeputerde vanden Steden schuldig

syn tekenen synen Amptlied die syn Erloken tollen sijn
off ander guede in handen gheyn Dat sy daer aff in handen
halden alsoe voete als die Ordinantie gedaericht en dat
verfrention den genen die dat forbysort naech seluen clare
off ordinarie

Item off gebord dat in eenygen vand vurs punte gebiet
Wilt in myn vurs heren van Helze off die syne alsulke
dat die vurs vure off acht personen off die vurs vand Ridderstapen
ende Steden daer op naech die manieren vurs moet voert gheue
en konsten totten clarenisse off ordinarie vurs ende die
verfrention der seluer. Soe sullen die selue vure off acht
personen Ende die vand Ridderstapen en Steden Amptlied
dat moer hondigen myn genadigen heer den hartog van
Lourgoingen ende van Brabant 47 Ende myn heer den
Lousse van Utrecht ende die gelijche myn genadigen
heer den hartog van Cleue die hem begehulike bystant
daer indorn sullen / om myn vurs heer van Helze end
die syne daer toe dat sy die selue clarenisse / off ordinarie
volcomen. Ende weer oick in die vurs vand Ridderstapen
ende die Steden myn gebiet daer mede sijn dat
vurs steet myn sijn beliet worden. Soe sullen myn
vurs genadigen heren van Loungonge van Brabant 47
myn heer van Cleue ende myn heer van Utrecht hulpe en
bystant doen myn vurs heer van Helze die ghene
dies beliet deden tebedynnen dat selue beliet aff te doen
ende van dat alsoe te doen sullen myn vurs heren van Loung
doengen myn heer van Cleue en myn heer van Utrecht
bende parstamen genen heren apen besyde die in
begehulike formen

Item die vurs vure personen Raede die dachtelike
in myn heren van Helze en die gelijche die
vurs acht personen vand Ridderstapen als sy sullen
wesen besyden sullen sy syn op den hof myn vurs
heren van Helze. Ende die gedeputerde vand Steden

den hof van
dat die vurs
en sullen van
syn voer sijn
wesende van
geboeren sijn
meer off

Item die
syn te doen
Helze die
daer van
ende van p
van te ondt
sonder myn

Item die
Tolher
en ende na
sullen sijn
inget
leeft en
consent in

Item die
ende den g
syn besyde
sall en
ende volto
te doen / na
vurs end
in consent
Item die
een geme

Den hof van Steden die die sulken seynden te holdelike
 dat die vorst acht vanden Ridderfchappen met meer gheb
 en sulken voor horen hof dan alsoe verre alst Baenroetze
 son voor ses peerd Ridder voor vier peerd Schildtsmit
 wessende voor drie peerden het en weer dan die ghem die
 in horen sulken zyn alsulke van Staet werrin datmen ghem
 meer off min tot horen hof ordineren sulken wyllen

Item dat vnsch vijn ende acht personen sta uldrissulke
 son te dem horen Eedt van minne vnsch heryn van
 Ghele Stuyten en Gheerlingent te holden en des ghele
 heryn van Ridderfchappen ende Steden ende Landfchappen
 ende van pastoren en alle andere sacten en sonderlinge
 van te onderghald dese ordinantien en alle goet punten
 sonder vnsch heryn daer tegen te doen off te comen

Item dat des gelycke alle Amptland Rentmeester
 Tolner en Wetholderen byna den Lande van Ghele
 ut ende na maels vorsende dese vnsch Ordinantie
 sulken sweren te onderghalden alsoe veer als hem die
 inghet en alsoe lange als myn heer vorst van Ghele
 leeft ende syn Landt met oueren geeft myt syn
 consent in handen van synen Soon

Item mijn vorste heer van Ghele den Ridderfchap
 ende den gnedyn Steden syns vorste Landte sall hem
 syn beseteld avonur bynen inden welken by gelone
 sall en sweren sall dese vorst Ordinantie waell
 ende volcomelike te onderghalden en met daer feyten
 te doen noch te doen doen off selacten te feyten in vnsch
 vnsch ende den vorst vanden Ridderfchap ende Steden daer
 in consentieren te maexen allet dat vorst stuet

Item dat ons om dit vaster te maexen men holden sall
 een gemeyn Darguaert vanden Ridderfchappen ende

gude Steden ende aldaer bezondigen dese vurf ordina
 ende nemen den eedt vander Ridderschappen die aldaer
 komen sullen Dat sy dese vurfste Ordinantie waer in
 getrouwelike sullen onderhouden ende voldoen alsoe veer
 als hem dit aengeet Ende off enyge vand tressel
 Ridderschappen ter dachwaert mat en quamen soe salmen
 die ontford tot eny anderen dache / ende gelyke eede
 van hem nemmen / ende sullen noch bouen dien Die vurf
 vand Ridderschappen daer aff onse geyne goet ordina
 in d'hoerliker formen ende by alsoe datter enyge vurf
 vand Ridderschap die den Eedt myt holden en walden / die
 folder myn vurf heer van Gelre mytten andere Ridders
 schappen en gude Steden daer toe bedwingen by alle
 begherliken wege die daer toe solden moegen dienen

Item Dat alle Misdedaden off Misgebruyken gesproef wiffen
 handelinge van Diele Daer aff die vurf twyff toe
 komen sijn En om die selue twyffen wille gevalen sijn / sullen
 kennet sijn ende vengenen tgen beyden zyden sonder dat
 een den anderen tgeer naemaekle enyge vermanne off
 aenspraek daer om sal moegen doen in enyger maniere
 Ende dat alle gevangen toe beyden zyden ontselagen sijn
 sullen En geloeft ontbetacht gelyc quyt myt alle ande
 broerliken myn vurf tgeer van Gelre vurfste eede totten
 datte van hunden / sullen die vurf vure allen off mytten
 vurf arghen en den gedeputerde vand Steden myn en
 vorderen tot sijn profyt sonder nyemant dat in trespacien

Item Alsoemen vand vurf puntt eens sal sijn soe salmen
 moegen overdragen vand anderen puntten daer op noch
 is vurf sijn tgeer bym den vurf Lande van Gelre
 om landt in guden tgeerment gestelt te werde en myn
 heer ende vrouwe van Gelre tgeer te voren ghewillek
 is betaelen sal tgeer dat noch hem ontbetacht wiff sijn
 soe wanneer die selue myn heer van Gelre betuut
 te voldoen die vurf daer op die selue vast geyn

Item E
 sal die
 Gelre
 onder get
 alsoe dat
 van eny
 loer

Item E
 galden
 ampten
 sullen t
 fall v
 noch o
 soe wan
 vurf t
 van sijn
 hebben
 persone
 sullen

Item
 tusschen
 onder t
 geuen
 zyden
 inden f
 vand
 nachte
 myn tge
 dat sa
 heer E
 heer v
 sonder s
 Item
 Cleue

Item Dat terstont alsamen in deser saecke overbomen sijn
 Fall die Kadderschap ende Steden myn vorst gheve van
 Gelre sullen overgeuen Honoren Lobde die sy van hem
 ontfangen en hem daer aff doen goede rechte inder
 affor daer toe behoort Ende oock van all dat sy ontfangen hebben
 van eninger Schattinge off Compositien by hem vorst
 Loeser van Luden gheuen

Item Dat myn vorst heer van Gelre sijn Amptlied
 halden fall all goer binen die sy van hem hebben op goeren
 Ampten Mer als die vorst Ampten werde in sijn ghande
 sullen komen wesen. Soe en sulke die Amptlied die ghesette
 fall in dene pontinge morgen maerken van eniger brocken
 noch oock gelende geuen den geuen die gebrocht hebben
 soe waer dat gevallen is. Mer die vorst Amptlied die
 vorst brocken veruolgen myt reest Ende ist dat yemant
 van sijn brocken compositie maerken wyll off gelende
 hebben die fall daer om comen off senden inden vorst vust
 personen die tot myne vorst gheuen van Gelre daer gheset
 sullen werden

Item Dat myn heer van Gelre en van Cleue Verbot
 tusschen hem wesende van Nuwe gelonen en sweren te
 onthalden en dat sy malreandren uore zynen daer aff
 geuen in bysonderlike formen Ende dat die Steden va beide
 ziden dat mede besigellen en gelonen en sweren ende dat
 inden selue binen verlaert sy dat all ist saecke dat enig
 vand Gelre off van Cleue Verbot in eniger punten
 machals myt en ontroude die vorst Ereden dat met
 myn galden en sullen. War vofronsin der binen Hogel d'line
 dat dat vorst Verbot niet slaen en fall tijden myn gmadich
 heer den heretog van Bourgogne en van Brabant ist myn
 heer van Charolote sijn en oock noot goren Land Lunde ende
 onder saeten

Item off enig vand twee vorst heren van Gelre en van
 Cleue enig gebrecht aenden anderen galden off reeten om

enigsi Verdennde vorrenmer off andere sachen die gheschick
sijn off gheschick moegen In moeghen die hulpe en bystande
maekendaren niet verweeren noch verhoeden en sullen, nae
Inhalt dat verbonde Mer sullen die volcomelike en trouwe
hulpe doen sonder verhoede off indraght En alle ander sachen die
in goere rymmer mernden off naemactls mernd fall moeghen
van anderer verhoede tezyn sullen In ghewilte off draeghe
ruesten lasten nae verhoeden des verbonde Ende in sullen
darront we off in wat manieren die sachen die gheschick
en ghem ongenst op maekendaren vorrenmer off op gheschick
in rymmerlyc

Item alle Amptlied Hamerheren en Ridders sijn op die
benden zyn die vorst byene van verbonde mede belou
ende besworen sullen om die vnde alle ander vorrenmer dat
in besworen sigalden Ende die vorst byen sijn ghem dinge
lunden diene ghem gebewende dat alse te doen vnde
gheleuen Dat sy en ghem beuile daer te ghem doen en sullen

Item dat die Steden van benden zyn in mitten gantzen
gemeenten bywisen waer bynde ghem verinde die sy die
steden sullen om dat te ghem in te ghem oerle gelouen te
besworen sullen die vorst verbonde trouwliedien sigald

Item Datmen die vorst verbonde vermyren fall tot allen
thyn jarren

Item dat die vorst Steden mede gelouen sullen en
die vnder Amptlied Ridders noch hode ontfaen
sy en gelouen verst dat vorst verbonde ghesworen en gelouet
ende besworen

Item dat die Ridders en hoden byntynd deper
ende Steden oerle gelouen ende besworen sullen ghem vorst
verbonde thyn bywisen bender vorst heren vrende

Item datmen oerle kanne om tenartien venguedt
hulpe verbonde tusschen minne genadige vorst heren van
geinghen en minne vorst heren van Gulve dierreude alle
Lange alle benden die selue minne heren en minne heren ghem
soen sullen teuen

Item dat
stede wt

Item Da
heer van
loesgoren
ende sloof
getit fall

Item Da
ter benden
durende

Item in
acht ver
Ende oert
vin en ve
die Coep
op hoem d

Item Da
sijn Lan
Item Da
sy yeman
die hij ge
wollen
gheve
wtgheuen
verwonen

Item Da
geeft doen
moeghen
gevechten
die hof

Item Da
besworen
sachen

Item Dat myn heer van Gelre landt van Kempen verstant
 alle wyl synen gauden ende dat myt meer en verstantpoude

Item Dat myn heer van Gelre vorsch onvergane myn vorsch
 heer van Elene die Duffell ende ander Pandtstaad mytten
 herbaeren inder wammere syn syn dat toghyngt geest
 ind seloofft teert tot dat sy die prynnyge dat weder die
 heest sal geoden nae wylsynen der brinne daer aff wesen

Item Dat alle ander gebreken tusstigen die vorsch gieren
 ter benden synen synen wylstarende die vorsch toghen jaer
 durande

Item myn vorsch heer van Gelre by Kande vande vure en
 arst wesen die tot synen Hardt gesels sullen warden
 Ende vorse vanden Ridder schap en Steden ofte noot is fall doen
 voren verling galden Stroomen en Strarten alsof dat
 die Coepman daer in onbesorgen moegen varen en koren
 op hoer gerechtyn sellen

Item Dat Amptlund die my vorsch heer aen stellen fall in
 syn Lande van Gelre sullen syn Gelre sijn

Item Die Amptlund myn vorsch heer van Gelre als
 sy nemant inden rechtyn aansprecken wille vordroock
 die hy gebreken moest geoden Den seluen dien sy aanspreken
 wullen sullen sy verlygen / alsof dat sy onbesocht tegen
 gerecht fall moegen komen En weder van daer stighenden
 wylstarende vande tegen daer aff by tegen rechtyn fall wend
 veruomen

Item Dat die vorsch Amptman als hy nemant te recht
 seft doen dargen den dars vanden gedynge myt en fall
 moegen wylstetyn noch ver Zengyn Mer fall die gewontlyke
 gerichtyn altyt motten galden op die peen van tebetactie
 die Costen van synre partynen ende vande Laelman
 die sy tegen gerichtyn moegen geoden gebreken

Item Dat myn heer van Gelre vorsch alle jaer tot alle
 besotelyken Steden fall doen die Tlaezynge van allen
 saecten die in syn Landen geboorn sullen ind dthoenen

verlaert te hyssondes en myt wtssett dave aff temogen
doen off vertzet dave aff tumarcken

Item omdat voele clareste bomen vander mannytre dien
haldt inder Sautelien vand byruyn aldaer temerent
Soe sullen dat op ordineren die vnysh wyff personen
vander Raede die geordineert sullen werd

Item Als vanden vyve Lantken in Hoemelredvred
ende Tyelredvred een goet en die heemzarde te
ordineren daer op salmen Raedt ende advise geyn ende
daer op ordineren als men overdraecht vander hoor
der vnysh en acht personen vand Raede int alsoe dat
menant reden en sall hebben geyn dave aff te betlaegen

Item Dat als men in deser sactien overkomen sall sijn
Men sall oversien die Lasten en redelike schulden
myne heren van Gelre ende sijn inkomende gude
ende geyn dave nu ginnen een bede in sijn Lande van
Gelre ende van Sutchgen alsulck dat men dave mede
inden versten sall moegen lösen alsoe voele van sijn ver
setten gude Dat en myn vrouwe sijn gesellime
ende goet bynder heren start daer op moegen Leyden
Ende dat die selve myn vrouwe dave aff maect hebben
en redelike Lentse vore goet reder end speck gelyk
Ende dat men mytten anderen pryncen der vnysh bede
moegen die geuangen die neder getoegen werd tot Gulick
ende te betalen myne heren van Gelre Mantoen end
aff Leyden sijn ander schulden ende Lasten en oick sijn
dortte bestanden toe houwelike

Item Dat men dese vnysh puntt gezeellike ende all onse
halven sall en na volgen sall myt teyn stante den
verbode den anderen tyden tusschen myne vnysh heer
van Gelre ende die vand Ridder schappen en Steden die
maectt. Behoudelike den selven myne heer van Gelre

Syn He
in alle
vanden
beynen
bynen

sijn Hoerghent Heerhuyt Kercken ende gude gewontte
 in allen anderen saken Ende bijgondelick oick den dorch
 vander Ridderfchappyn ende Steden alle goer Privi
 legien Verghend Steden Kercken gude gewontten en
 bivenen die sy teghenwoirdelike hebben